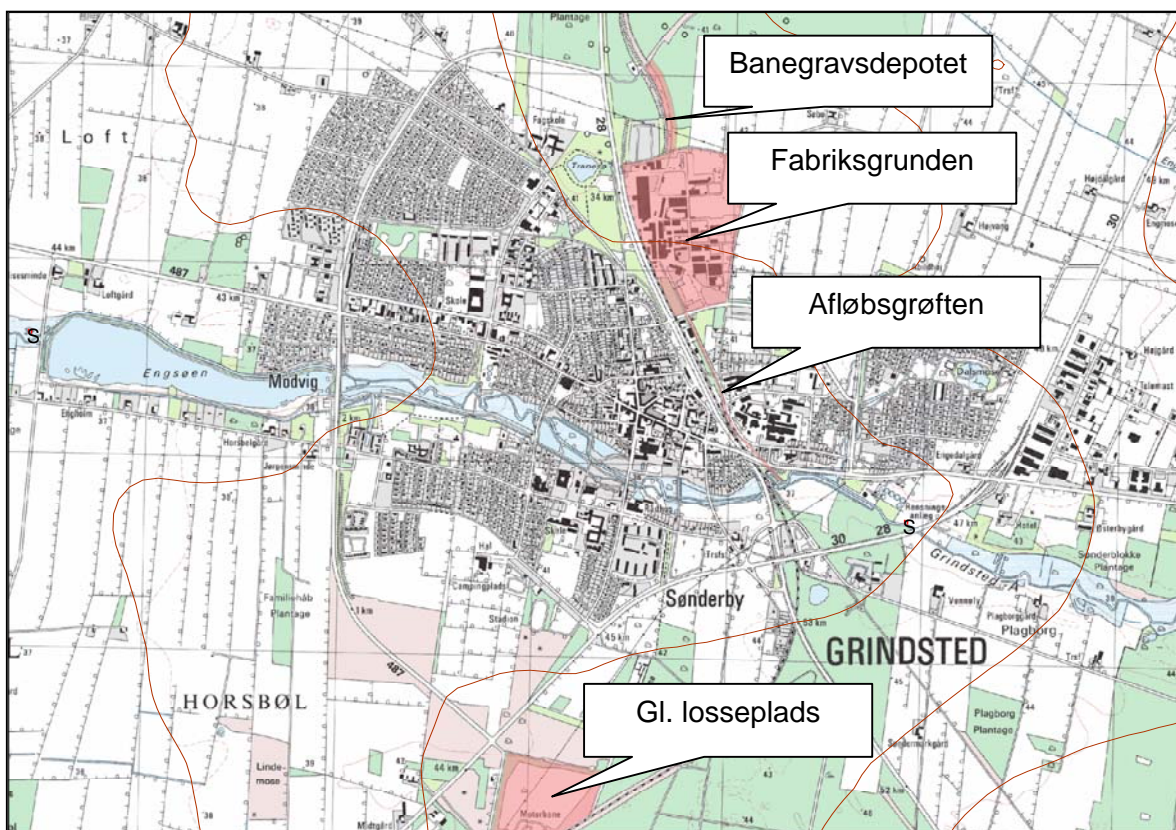

Notat

Historisk overblik over forureningen i Grindsted

I forureningssagen vedrørende Grindsted by er det tale om fire kilder til forurening: Banegravsdepotet, Fabriksgrunden, Afløbsgrøften og Grindsted kommunes gamle losseplads.

Produktionen på Fabriksgrunden begyndte i 1914. Egentlig produktion af medicinalvarer og hjælpestoffer til næringsmiddelindustrien påbegyndtes i 1924. Produktionen før 2. Verdenskrig var relativ beskedet. Forureningen på Fabriksgrunden, der hidrører fra tidligere tiders spild af råvarer og kemikalier i forbindelse med produktionen på virksomheden, udgøres hovedsagelig af opløsningsmidler, sulfastoffer og barbiturater. Der er nedstrøms Fabriksgrunden konstateret en massiv forurening af det øvre grundvandsmagasin. Grundvandsforureningen spredes i sydvestlig retning med grundvandet mod Grindsted Å. Det må endvidere formodes, at der under Fabriksgrunden visse steder stadig findes mere koncentrerede forekomster af bl.a. opløsningsmidler.

Banegravsdepotet er betegnelsen for depotet, der er beliggende langs den tidligere Trolldhedebanes tracé nord for Fabriksgrunden. I perioden fra 1934 – 1962 er der i dette depot deponeret restprodukter i form af faste stoffer fra produktionen fra virksomheden.

Deponeringen, der fandt sted fra syd mod nord, skete i den grav, der ved jernbanens bygning fremkom ved, at jorden blev fjernet og anvendt til jernbanedæmning. Deponeringen fandt sted efter aftale med grundejeren Det danske Hedeselskab.

Deponeringen har omfattet stort set alle de affaldsprodukter på fast form, der forekom ved virksomhedens produktion. Af større enkeltposter kan nævnes aktivt kul med stort indhold af kemikalier, gibsaffald indeholdende ca. 6,5 ton kviksølv samt stoffer fra virksomhedens bundfældningsanlæg for spildevand.

Spildevandsafledningen fra virksomheden skete i perioden 1924 – 1960 gennem Afløbsgrøften til Grindsted Å. Den sydlige del af grøften blev rørlagt i 1960, mens den nordlige del blev rørlagt i 1975. Indtil 1951 blev spildevandet ikke rensat før udledning til grøften.

Undersøgelser af Afløbsgrøften har ikke påvist et kraftigt forureningsniveau. I seks korte boreriger langs grøften er der konstateret svage spor af miljøfremmede stoffer.

I en boring nær grøften blev der konstateret indhold af vandopløselige opløsningsmidler og phenoler i det nederste filter 30 meter under terræn. Forureningsniveauet er dog meget lavt i forhold til de øvrige kilder.

Grindsted Kommunes gamle losseplads ligger syd for Grindsted Å. Lossepladsen, der dækker et areal på ca. 10 ha., har været åben fra 1960 – 1970, hvor der er deponeret ca. 500.000 m³ dagrenovation samt en ukendt mængde fast affald og slam fra Grindstedværket i perioden fra 1962 – ca. 1970.

Der er i perioden fra 1986 – 1989 gennemført undersøgelser af udsivningen fra pladsen, og der er lukket private drikkevandsboringer nedstrøms pladsen.

Fra 1995 – 1997 har Danmarks tekniske Universitet gennemført et forskningsprojekt omkring lossepladsen. Resultaterne foreligger i videnskabelige artikler. Der er i den forbindelse kun lavet undersøgelser af grundvandet i de øverste ca. 15 meter. Undersøgelsen har vist, at den væsentligste del af grundvandsforureningen fra lossepladsen skyldes udvaskning af deponeret affald, der stammer fra Grindstedværket, og at affaldet er deponeret inden for et afgrænset område.

Ribe Amt har i samarbejde med Miljøstyrelsen, Embedslægeinstitutionen, Grindsted Kommune og virksomheden i perioden 1983 til 1996 gennemført en række undersøgelser og opstillet en grundvandsmodel for området. Den tilvejebragte viden har resulteret i lukning af visse private drikkevandsboringer samt regulering af brugen og etablering af havevandsboringer.

I efteråret 2003 besluttede Ribe Amt at udarbejde et nyt overvågningsprogram, der løbende skal give oplysninger om forureningens udvikling set i forhold til drikkevandet, havevandingen og åen.